

Resumé af forårstrækket ved Hyllekrog 2019

Af Preben Berg

Spætmejse, Saksfjed 6. april 2019. Foto: Preben Berg

Vinteren blev usædvanlig mild, hvor de daglige maksimumstemperaturer igennem januar – februar hele tiden lå i plus med undtagelse af dagene 23-25/1 med lettere dagsfrost. Lidt nattefrost forekom dog også i ny og næ, mens snevejr var en udpræget mangelvare, da eneste rigtige snefald var natten til 26/1 (½ cm), som dog tøde igen i løbet af dagtimerne. I marts og april måned overhovedet intet tilbagefald med mere vinterligt vejr udover lidt nattefrost af og til.

På grund af det meget milde vintervejr så har de første tidlige fugle (af nogle få arter) muligvis nok i det små begyndt at drysse mod øst omkring 1. februar. Forårets første træk-obsdag ved Store Brunddrag blev den 5/2, hvor 131 fugle fordelt på 8 arter blev bogført som østtrækkende. Den næste obsdag blev den 8/2, hvor trækket var kommet mere i gang med 320 fugle fordelt på 15 arter. Herefter på normal vis daglige obs frem til og med den 8/6 (i alt 122 obsdage). Antalsmæssigt blev 2019 et år meget tæt på gennemsnittet med i alt 601.158 bogførte trækkende fugle (4,3 % under gennemsnittet). Det blev i år også til en hel del nye rekorder, hvor det især var andefuglene, som var godt kørende. Her sprængte skeand og især bjergand fuldstændig rammerne for, hvormange der kan ses trækkende på lokaliteten.

Vi deltog for 4. gang i Tårnenes dag, hvor det i det kolde og blæsende vejr gav en lokal bundrekord med blot 76 arter (86 arter i 2016, 90 i 2017 og 91 i 2018), hvilket så rakte til en 4. plads i DK.

Observatørerne har dette forår været Preben Berg med assistance af især Ralph Qwinten, René Christensen, Claus Mortensen, Jesper Nelby Kristiansen, Sune Madsen, Jens og Linda Wiberg samt Palle Sørensen.

Pænt med lommer og suler i år.

Det blev til et ganske udemærket år for lommerne idet totalen af Rødstrubet lom endte på 2064, hvilket er bedste år siden 2009, mens de Sortstrubede havde bedste år siden 2011 med 479 fugle. Højeste noteringer for de røde blev 20/4 303, 21/4 449 og 25/4 156 imod de sorte med 18/4 31, 19/4 71 og 25/4 30. Der var i år ikke meget fut i Toppet lappedykker (159) da 3. ringeste forårstotal og med 7/4 13 som højeste antal. Gråstrubet lappedykker (754) havde mod sædvane mange mindre trækdage i år. Eksempelvis i alt 22 dage med over 10 modsat f.eks. i 2018 (1029 fugle), hvor der på trods af en langt større forårstotal kun var 14 dage med over 10. De bedste dage kom op på 17/4 79 og 20/4 74 trk. En enkelt rastnotering fra bæltet kan også lige nævnes: 20/4 67. Nordisk Lappedykker sås med i alt blot 3 trk. men med totalt 21 rst. i 1. halvår hvoraf 20/1 1 og 23/2 2 rst. fra vinterperioden og det tidligste forår. Dernæst lå langt hovedparten i tidsrummet 9-24/4 med bl.a. 16/4 6 og 18/4 8 rst. Til sidst sås vel samme efternøler 28+30/5 1 rst.

Ligesom så mange andre steder i de indre farvande stiger antallet af Sule (30 trk.+ 1 fu.), hvilket her var yderligere en fordobling af sidste års rekord. Fuglene sås spredt i tiden 8/2 – 4/6 fordelt over 26 dage med 1-2 med mulighed for gengangere imellem de enkelte dage. Noget overraskende klar ny rekord af Skarv (6150) på trods af ingen klar general bestandsfremgang eller ændret tællemetode: 24/3 425, 29/3 495 og 31/3 423. Også fremgang og igen ny rekord af Fiskehejre (143) og her flest 16/3 13 samt i perioden 15-23/4 med i alt 48 trk. Under middel sås af Pibesvane (100) med flest 16/3 58, mens hidtil bedste af Sangsvane (352), hvor der her kom flest i bogen 2/3 43 og 9/3 55.

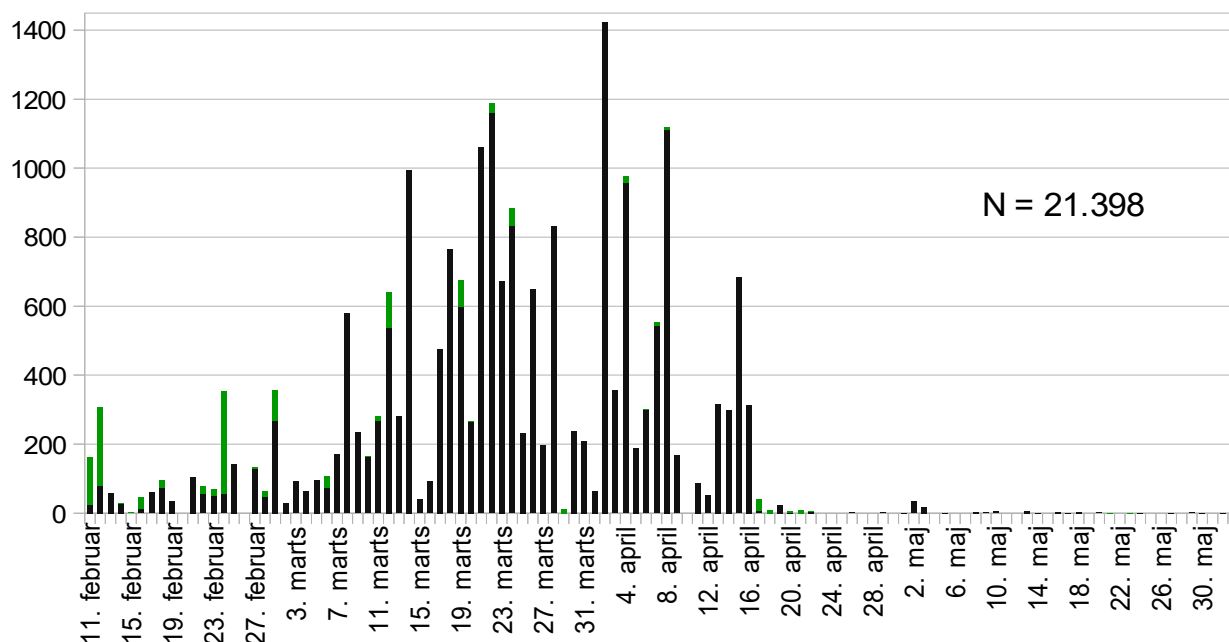

Fig. 1. Tidsmæssig fordeling af trækkende blisgæs ved Hyllekrog i årene 2009-2019. Grøn søjle angiver fugle set i 2019, mens sort søjle viser fugle set i årene 2009-2018. Alle fuglene er set indenfor perioden 11. februar – 2. juni med mediandato den 23. marts (dvs. hvor halvdelen af fuglen er passeret). Forårstotalerne har varieret meget igennem årene med mellem 262 og 5856, hvor gennemsnittet p.t. ligger på 1945 fugle.

Ikke de vilde antal af Blisgås (1287), hvor de største antal sås afvigende tidligt i februar: 12/2 226 og 24/2 297. Arten forsvandt desuden meget tidligt fra hele regionen da overhovedet ingen tal på over 100 efter 19/3 (!). Middelmæssigt antal af Grågås (1240) hvor de 522 var fra fældningstrækket i maj-juni og fra begge perioder ingen træktal på over 100.

Bramgæs, Saksfjed 26. april 2019. Foto: Preben Berg

Af Bramgås (121.581) kom der meget klart flest forbi den 22/5 65.400, hvilket usædvanligt nok også var sammenfaldende med knortegæssenes største dag. Af rastende bramgæs sås der som højeste notering 12/1 3700. Frontløbertrækket af Knortegås (43.917) i februar – april løb op i 2424 fugle (månedsfordeling: 67,587,1770) mens dagsmax. her var henholdsvis 19 i februar, 60 i marts samt 26/4 279 og 27/4 277 i april. Som nævnt faldt forårets største dag på selvsamme dag som med bramgås da 22/5 23.900 trk., mens øvrige bedre dage var 23/5 4141, 24/5 2711 og 31/5 5227.

Knortegæs, Saksfjed 1. juni 2019. Foto: Preben Berg

Rekord af Pibeand, Knarand, Skeand og Bjergand

Igen i år pænt antal af Gravand (617) som sås meget spredt udover hele sæsonen med flest 7/4 25. Mere end dobbelt så mange som normalt og klar ny rekord af Pibeand (**7750**), hvor de bedste dage inkl. hidtil bedste dag af arten på lokaliteten var: 30/3 557, 4/4 970, 17/4 **2323** og 18/4 1530. Knarand (303) holder sig heller ikke tilbage med rekorderne og her flest 17/4 23, 20/4 42 og 21/4 40. I lighed med sidste år sås et lidt over gennemsnitligt antal af Krikand (1830) med flest 17/4 301 og 21/4 401, hvorimod Gråand (329) denne gang haltede godt bagud. Spidsand (662) bød på OK antal og med en enkelt dag over 100: 4/4 141. Skeand (**2318**) sprængte rammerne for, hvad der hidtil er set af arten med hele 7 dage over 100. Dette skal ses i forhold til tidligere totalt kun 6 dage over dette antal og et forårsmax.

på 1481 (i 2014) samt et gennemsnit på 486. Fra dette forrygende forår sås flest 17/4 **405**, 18/4 **385**, 20/4 283 og 22/4 **397**. For den næste art var det endnu vildere, da ingen tidligere år på over 2000 og med et snit på bare 895 var Bjergand (**10.478**) yderst godt kørende. Dette går stik imod de gængse teorier om generel mulig overvintring længere mod NØ pga. mildere vintre, hvilket i hvert fald i år slet ikke passede med den forgangne ekstremt milde vinter. Måske skal en del af svaret findes i den hårde østenvind, som arten synes at have en forkærlighed for, hvilket var fremherskende fra omkring/efter midten af april. De 9985 af bjergænderne sås over 9 dage i tiden 16-24/4 med flest 17/4 **1125**, 19/4 **2410**, 20/4 537, 22/4 **1700**, 23/4 **2561** og 24/4 856. Der er hidtil kun en enkelt gang set over 500 trk. på lokaliteten.

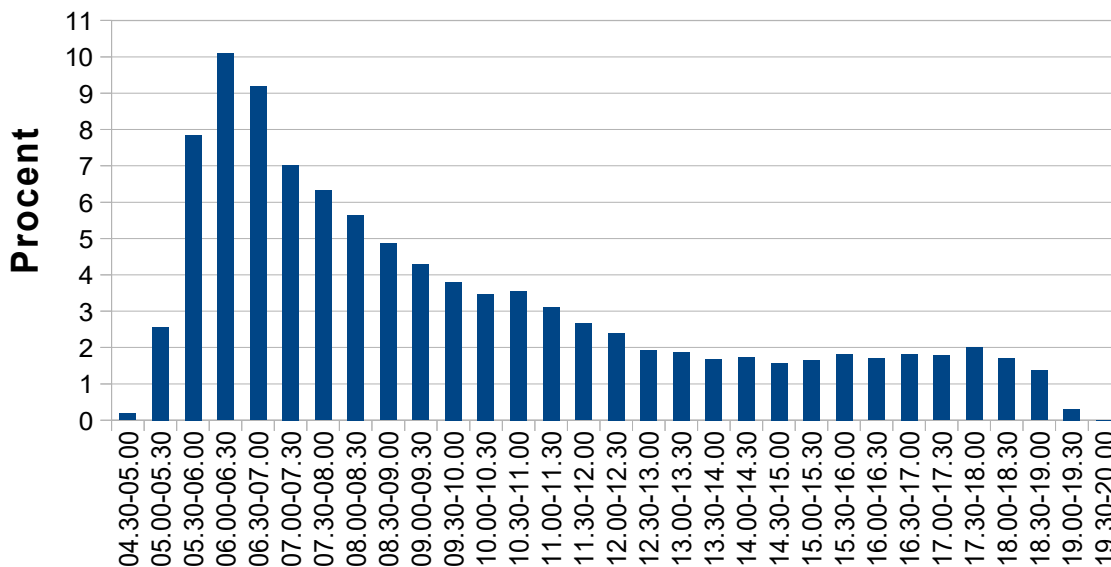

Fig. 2. Procentvis fordeling af ederfugle i halvtimes perioder over alle døgnets lyse timer (dansk normaltids). I alt 76 dage er anvendt indenfor perioden 23. marts – 6. april (mediandatoen +/- 7 dage) omhandlende knap 1,2 millioner fugle. Solop- og nedgang ved Hyllekrog på mediandatoen den 30. marts er henholdsvis kl. 5.52 og 18.47.

Vores fokusart Ederfugl (245.522) synes nu til at være svagt stigende igen (totalt ca 256.500 inkl. beregnede fugle udenfor obstid). Den milde vinter resulterede i rekordmange fugle registreret i februar (18.824), mens trækket i første halvdel af marts var mere eller mindre tilsvarende tyndt. Alle årets dage på over 10.000 faldt herefter i den sidste uge af marts: 24/3 29.800, 25/3 17.480, 26/3 26.150 og 30/3 16.360. Fra den 3/4 skiftede trækket karakter med stort set dagligt 2700-7000 trk., hvilket holdt sig helt frem til 21/4. I denne periode bar det ret tydeligt præg af, at fuglene kom langvejs fra (store flokke langt op ad dagen kun iblandet få unge hanner), hvilket tyder på fugle fra det tysk/hollandske vadehavsområde. Mod sædvane blev det i år desuden bemærket 2 dage med lidt større vindkompensationstræk da om morgenen den 23/2 1000 og 7/3 900 S/SØ flyv efter rst. ved Lollandskysten. Der blev i år sat turbo på kønsbestemmelsen og hele 115.430 blev kønsbestemt. Hunprocenten endte her på 31,5.

Af Kongeederfugle kom der 4 hanner i bogen, hvor 1 allerede den 18/2 samt 3 i dagene 5-8/4. Her kom 2 af fuglene først på aftenen, hvilket ikke er registreret før, da alle tidligere fugle er blevet set inden kl. 10.00. Det skal også bemærkes, at der i år ikke blev set nogle fugle under hoveddrykket af ederfugle ult. marts.

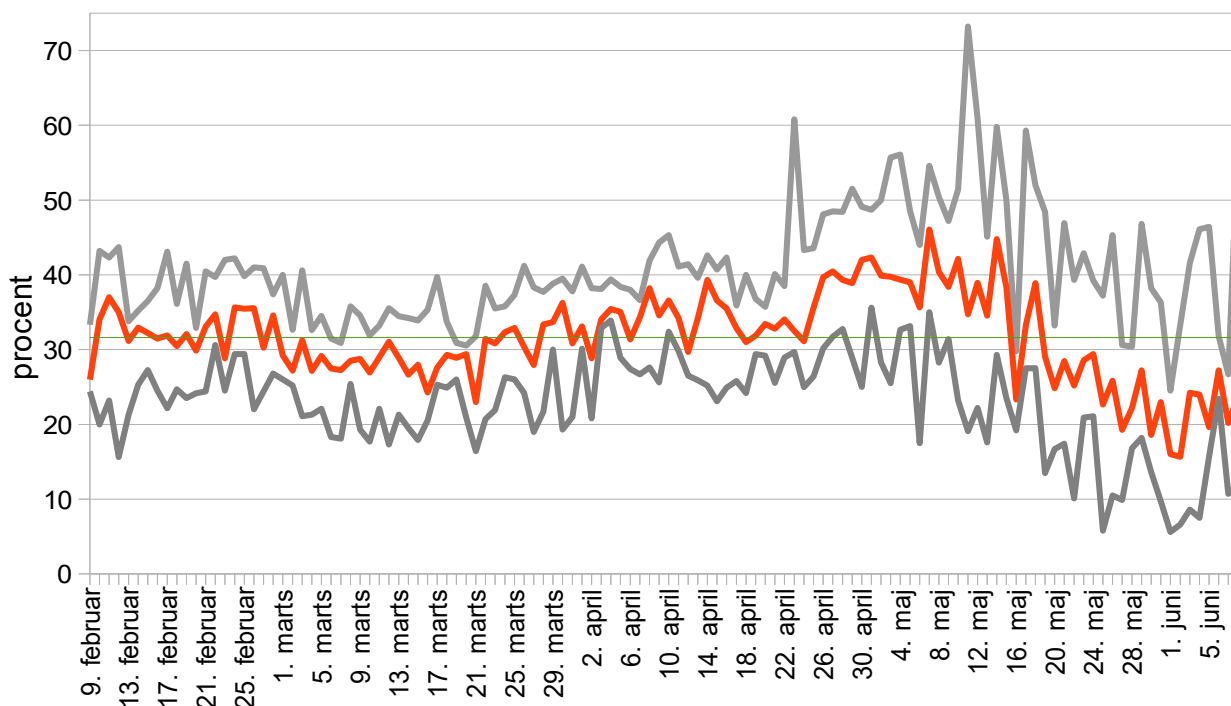

Fig. 3. Gennemsnitlige daglige hunprocenter af ederfugle af de totale summerede daglige antal trækkende fugle 2013-19 (rød linie) med henholdsvis maksimale og minimale procenter per dag (grå linier). Dage med en dagstotal på under 25 fugle er frasorteret. Gennemsnitsprocent for alle år: 32,3 % (grøn linie).

Ederfugle, Saksfjed 4. marts 2019. Foto: Preben Berg

Tilsyneladende svagt stigende antal igen efter stærkt faldende antal over en årrække. Hele 115.430 ederfugle blev kønsbestemt i år og stadig en lav hunprocenten på 31,5.

Ret middelmådige antal sås af Havlit (1386), hvor hovedparten røg af sted i starten af april: 2/4 349, 3/4 212 og 4/4 190. Efter 4 gode år tabte Sortand (66.683) lidt pusten i år og landede på et antal meget tæt på gennemsnittet. Trækket var noget mere jævnt fordelt i år med mange noget mindre dage og her flest 25/3 med 3405. Efter 2 rigtige gode år tabte også Fløjlsand (1187) noget terræn, men stadigvæk dog kun 3. år med over 1000 på en forårs-sæson. Generelt spredt træk udover hele foråret fordelt på flere tempi bl.a. 22/2 116 og 23/2 56 efterfulgt af lidt pause førend igen flere fugle fra ult. marts samt hovedryk 17-30/4 (458) – her flest 19/4 67 og 25/4 64. I februar-april det sædvanlige sparsomme næsten daglige dryptræk af Hvinand (479). Ikke en eneste trækkende Lille skallesluger (0) sås, mens OK antal af Toppet skallesluger (11.653) og her flest 22/2 1060, 2/4 709, 4/4 521 og 17/4 565. Det mest bemærkelsesværdige i år var således nok de relativt få fugle i marts måned (2102)! Til sidst sås der af Stor skallesluger (95), som er det ringeste antal i de sidste 8 år, men som sædvanlig betydelig flere rst. bl.a. 12/1 331 rst.

Fremgang til Musvåge for 7. år i træk

Med totalt 2968 trk. rovfugle blev dette forår faktisk det talrigste år for denne artsgruppe siden tællingerne startede i 2009. Det blev dog som sædvanlig ikke til specielt imponerede tal, men det er, hvad der kan vrides ud af Hyllekrog/Saksfjed. De første 4 arter bød på antal over gennemsnittet: Af Hvepsevåge (439) sås flest 23/5 205 og 24/5 48, mens Sort glente (12 trk.+ 4 rst.) blev set over 13 dage indenfor tidsrummet 1/4 – 16/6 og her flest 11/5 2, 23/5 3 og 29/5 2 trk. De Røde glenter (95) gled igennem meget spredt udover foråret med 24/3 9, 27/4 12 og 28/5 8, som de største dage. Havørn (29) holdt niveauet fra de sidste 5 år: 11/3 og 31/3 begge dage med 3 fugle som topnotering, mens flest rastende af denne art sås 3/1 11.

Rørhøg, Saksfjed 3. maj 2019. Foto: Preben Berg

Antal med en spids over middel sås af Rørhøg (106) og Blå kærhøg (20). Af førstnævnte sås flest 9/4 9 (heraf de 6 først i land om aftenen ml. 19.01-19.46!) og 23/5 13, mens af de blå sås 21/4 3. Ikke en eneste Steppehøg eller Hedehøg sås, hvilket må siges at være skuffende.

Igen tyndt træk af Spurvehøg (312), hvor ikke en eneste dag med over 30 høge. Faktisk er det nu 7. år i træk med stigende antal af Musvåge (1839), hvilket således bliver årets solstrålehistorie på rovfuglefronten. Flest sås 10/3 258, 19/3 241, 23/3 359 og 24/3 266. Igen i år sås kun få af Fiskeørn (25) med flest 31/3 3.

Af falkene klarede Tårnfalk (63) sig absolut bedst, hvor flest trak 23/5 7 og 27/5 9, mens øvrige falke endte på ret beskedne antal: Dværgfalk (13), Lærkefalk (5) og Vandrefalk (4). Den 3. bedste sæsontotal af Trane (2597) kom i hus med bl.a. disse topnoteringer 19/3 356, 24/3 988 og 29/3 341. Nævnes skal også dette tal fra sidst i maj måned: 23/5 90 (+ 9 overflyvende). Efter sigende skulle det have være en dårlig ynglesæson i Tyskland, hvilket måske har fået flere fugle til at strejfe rundt?

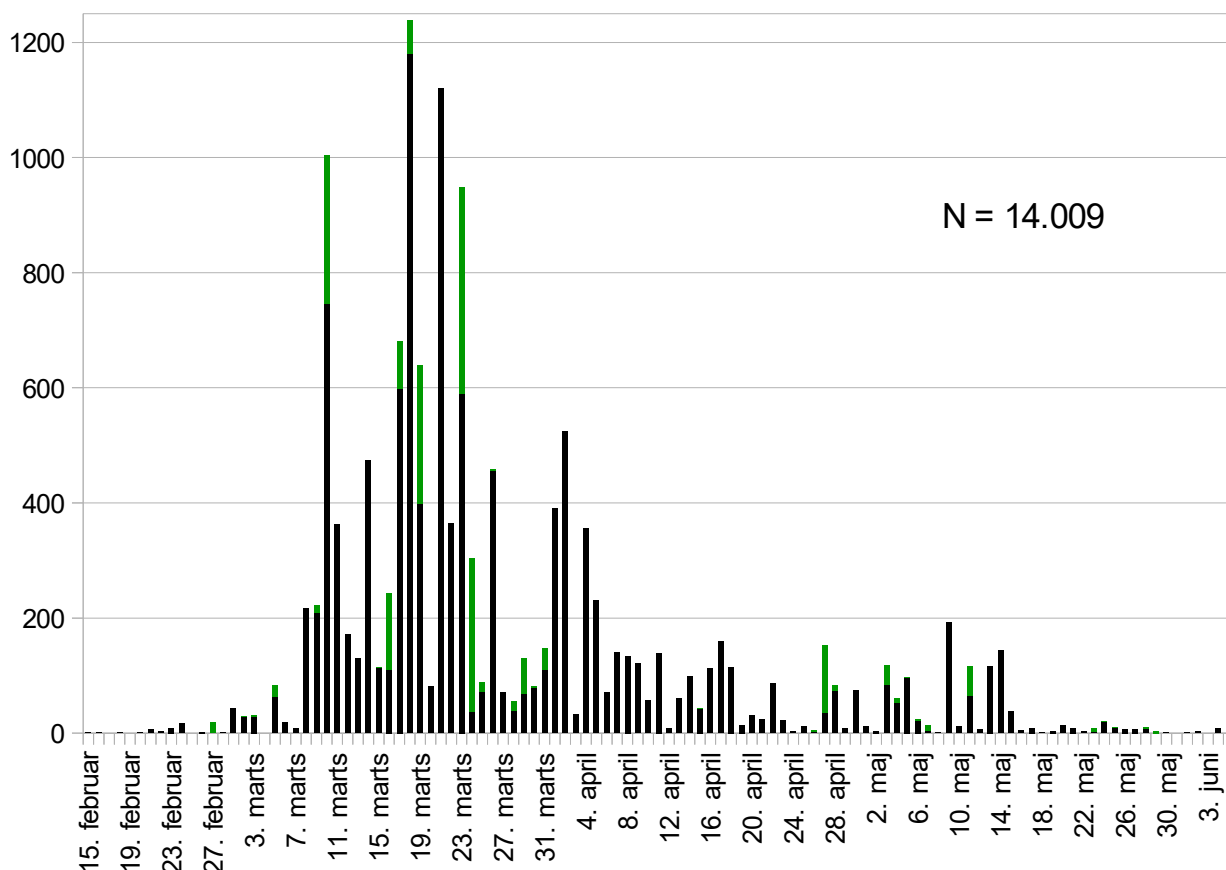

Fig. 4. Tidsmæssig fordeling af trækkende musvåger ved Hyllekrog i årene 2009-2019. Grøn søjle angiver fugle set i 2019, mens sort søjle viser fugle set i årene 2009-2018. Alle fuglene er set indenfor perioden 15. februar – 5. juni med mediandato den 22. marts. Forårstotalerne har svinget imellem 478 og 2073, hvor gennemsnittet ligger på 1274 fugle.

Fint år for de arktiske vadefugle men dårligt storspoveår

I forhold til de seneste år sås pænt med rastende hjejler indenfor tidsrummet 24/3 – 7/5 og her flest 19/4 2000 og 20/4 2100 rst. Det blev til næstbedste år for Strandhjejle (2411), hvor fuglene var fordelt over 9 obsdage med flest 22/5 328, 25/5 797, 26/5 1217 og ellers højst 35/dag. Cirka halvdelen af gennemsnittet sås der af Islandsk ryle (6545), som ligeledes passerede over 9 dage. Over 1000 sås der med 28/5 1100, 31/5 1950 og 1/6 2880. Der er reelt ikke set større tal af Almindelig ryle (751) udover i 2009, hvilket i år heller ikke var tilfældet, men trods alt første gang siden 2013 med en aften på over 300 da 31/5 630.

Hjejler, Saksfjed 7. maj 2019. Foto: Preben Berg

Som vanligt bliver der kun registreret ganske lidt af Brushane (78), men i år sås bl.a. disse 2 flokke 20/4 27 og 23/4 45. Der var massiv oprejsning til Lille kobbersnepe (13.129) efter sidste års totale flopår uden så meget som en eneste fugl med. maj – pri. juni. Fine antal sås denne gang 24/5 1060, 27/5 **8450** og 28/5 2020.

Som sædvanlig er det svært at få større antal i bogen af Småspove (104), men denne gang sås 7/5 44, hvilket er 4. højeste dagstal af arten. Med under en 3. del af gennemsnittet blev det til en temmelig tynd omgang af Storspove (2007), hvor 16/4 397 blev højeste antal og ellers højst 245/dag. Sidste vadefugleart som får et par ord med på vejen er Stenvender (20), hvor der på en regnvejrsdag sås 17/5 20 trk., hvilket på trods af artens generelle almindelighed ikke er hverdagskost på disse kanter.

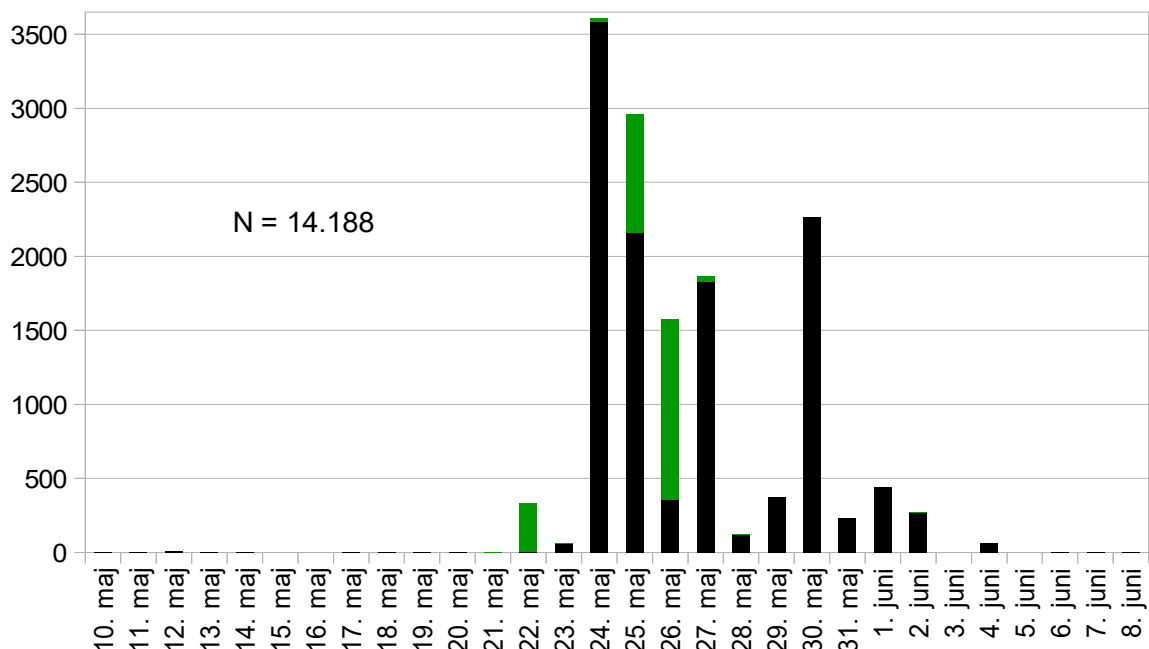

Fig. 5. Tidsmæssig fordeling af trækkende strandhjejler ved Hyllekrog i årene 2009-2019. Grøn søjle angiver fugle set i 2019, mens sort søjle viser fugle set i årene 2009-2018. I alt 14.188 fugle er set i perioden 10. maj – 8. juni samt yderligere 5 spredte fugle i april. Forårstotalerne har svinget imellem 50 og 4978, hvor gennemsnittet ligger på 1290 fugle.

Stor dag af både Dværvmåge og Sortterne

Næstdårligste år sås af Almindelig kjo ve (53) med bare 5 som højeste dagstotal den 30/4 og 2/5. Det blev til et dværvmågeår (7906) lidt over gennemsnittet, hvilket p.t. ligger på 7192 fugle. Udover en enkelt vinterlig fugl den 10/2 kom arten i gang den 5/3 med 40 trk. og i alt 130 ex. fra denne måned. Henholdsvis første og sidste dag på over 100 faldt 8/4 og 9/5, mens trækdagene over 500 blev: 20/4 850, 21/4 1107, 25/4 **3145** og 26/4 655. Tallet fra den 25/4 bliver således det 6. tal på over 3000 fra lokaliteten (og landet). Klart største rasttal sås 9/5 med 120. En art som Hættemåge (8115) blev der noteret hidtil højeste antal af og her flest 18/3 440 og 25/4 410. Modsat Stormmåge (6442) er der endnu ikke talt over 1000 trk. på en forårsdag.

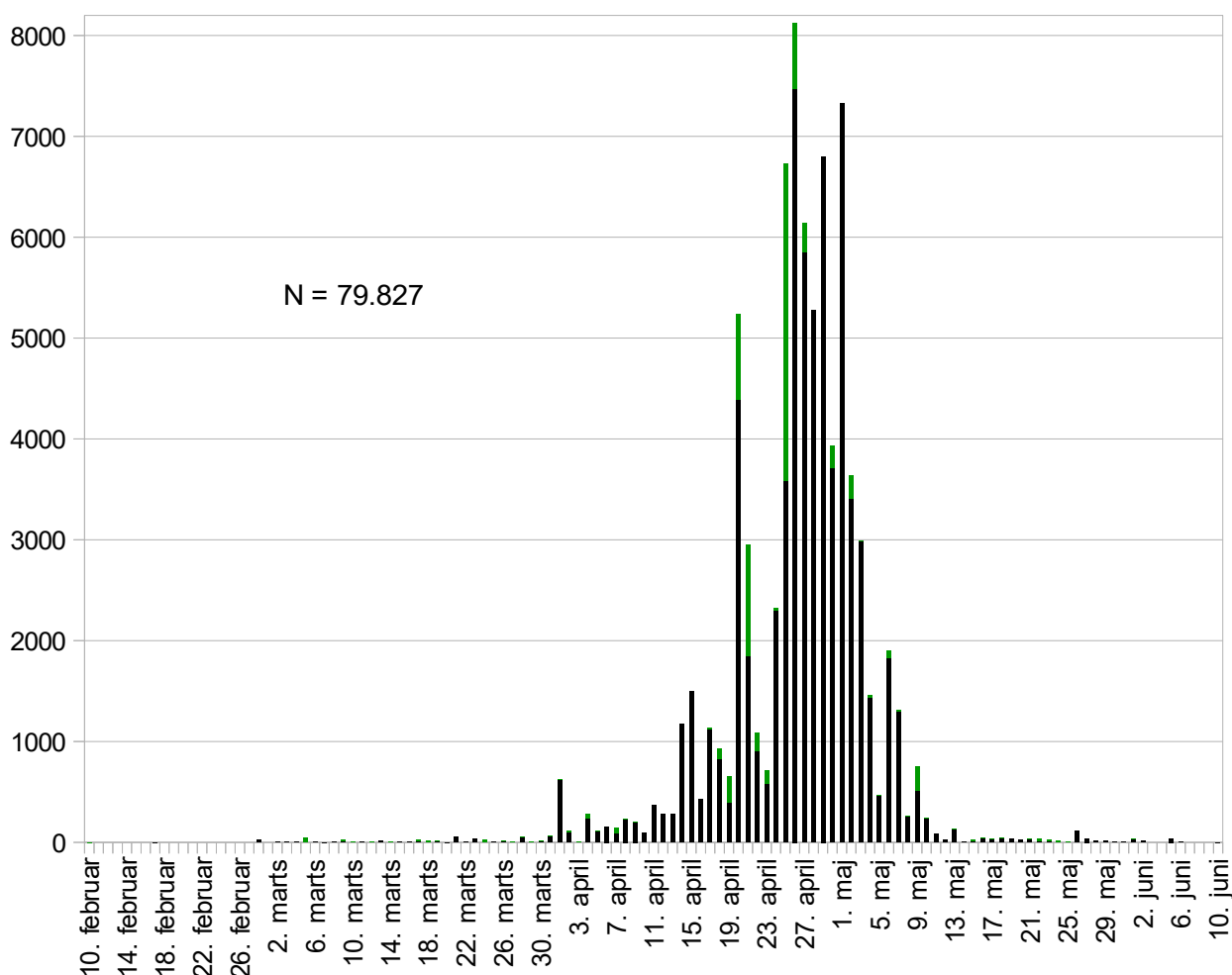

Fig. 6. Tidsmæssig fordeling af trækkende dværvmåger ved Hyllekrog i årene 2009-2019. Grøn søjle angiver fugle set i 2019, mens sort søjle viser fugle set i årene 2009-2018. I alt 79.827 fugle er set i perioden 10. februar – 10. juni med mediandato den 27. april. Forårstotalerne har svinget imellem 2820 og 12.250, hvor gennemsnittet ligger på 7257 fugle.

Igen i år hidtil klart højeste antal af Splitterne (748) hvor topdagene var 20/4 127 og 25/4 54. Fjordterne (7579) er godt kørende i disse år og denne gang var der 6 dage med mere end 500: 25/4 506, 26/4 1735, 27/4 553, 2/5 609, 6/5 637 og 9/5 1187. I juni sås arten stadig talrigt trækkende med i alt 307 fugle hvoraf flest 3/6 128 og 4/6 67.

Fjordterne, Saksfjed 15. maj 2019. Foto: Preben Berg

Fjordterne er godt kørende i disse år modsat Havterne, som hænger i bremsen.

Derimod en bekymrende udvikling for Havterne (sølle 691) hvor der i år sås det klart ringeste antal, som der hidtil er blevet registreret på lokaliteten siden tællingernes opstart i 2008. Forhåbentlig er hovedtrækket passeret om natten, men vi må se, hvad de kommende år giver. Eneste tal på over 100 blev denne gang blot 8/5 116 og 9/5 184...! Efter 2 år i træk med rekordantal af Dværgterne (58) så det denne gang ikke for godt med arten, da hidtil næstlaveste total fra området. Største tal faldt igen i år sent på sæsonen: 20/5 11. Igen et flot totaltal af Sortterne (443), hvilket dog kun blev til hidtil 4. højeste antal. De fleste fugle kom på en og samme dag da allerede 9/5 **353**. Mange fugle stoppede op og fu. ude i Femernbælt med indtil 80 ex. (stor udskiftning), hvorefter de så løbende trak videre. Dette er så 3. gang, at der bliver set sortterne her på stedet i den kaliber! Derudover skal der lige nævnes, at der fra yderperioderne sås 22 fugle i april, mens der i juni sås 36 hvoraf bl.a. 25/4 12 og 6/6 15, som så endda også blev årets 2. og 3. største tal.

Alkefuglene viste sig fra sin hidtil bedste side, hvor der blev set: Lomvie (54), Alk (105), Alk/Lomvie (49) og Tejst (5 trk.+ 1 rst). Mest nævneværdigt og bedste dag var 5/3 med 21 alke.

Forårets spurvefugle m.m.

I denne kategori blev der ikke set ret meget nævneværdigt. Således generelt et dårligt forår hvor disse 3 arter, som lå til den bedre side, lige kan nævnes: Engpiber (906) heraf de 760 i dagene 17-22/4; hidtil bedste år af Stillits (98) samt Tornirisk (812) med flest 18/4 85. En art som Allike (317) kan der i nogle år forekomme enkelte lidt bedre dage, men denne gang dog flest 26/3 210 trk. Til gengæld dette tal noget højere tal fra vinteren: 20/1 875 OF.

Bjergirisk sås ikke direkte trækkende, men fra vintermånederne i stedet bl.a. 26/2 110 rst.
Næsten samme historie med Gråsirken (dog 44 trk.) hvor bl.a. 20/2 115 rst. samt også med
Snespurv (1 trk.) hvor bl.a. 23/2 16 + 24/2 35 rst.

Tornirisk, Saksfjed 15. maj 2019. Foto: Preben Berg

Ringdrossel, Saksfjed 29. april 2019. Foto: Preben Berg

Storpiber, FVF Saksfjed 26. april 2019. Foto: Rasmus Romme

2 Skestørke, 4 Kongeederfugle og Storpiber

Af øvrige subhits og andre fåtallige arter kan nævnes (inkl. rastende fugle i området):

Sorthalset lappedykker 19/4 1 trk. Ø, Sølvhejre 20/4 3, 21/4 2 og 24/5 1 trk. NØ samt 27/1-11/5 i alt 13 rapporterede rastobs af 1-3, Hvid stork 19/3 1 trk. NØ, 31/3 1 trk. NØ, 25/5 3 SV efter rst. og 27/5 4 OF, Skestork 11/6 2 rst., Sortsvane 6-19/4 1 set trk./rst. på 4 dage, Rødhovedet and 20/5 1 han trk. Ø, Kongeederfugl 18/2 + 5-8/4 i alt 4 ad. han trk., Aftenfalk 22/4 1 ad. han indtrk., Vagtel 16/5 1 sy., Lille præstekrave 10/4 1 trk. VNV, 18/5 1 og 29/5 1 rst., Stor kobbersneppe 18/5 1 rst., Sorthovedet Måge 4/4 2 ad. og 7/4 1 ad trk. Ø samt 30/4 1 3K+ OF, Sildemåge 25/5 1 4K og 27/5 1 ad. OF, Kaspisk Måge 3/3 1 2K trk., Ride 25/4 1 2K trk., Rovterne 8/4 4 og 1/6 2 trk. Ø, Mosehornugle 18/1 – 11/4 samt 23/5 1 trk., Isfugl 6/1 – 13/2 i alt 5 obs af 1 rst., Biæder 25/5 1 OF, Storpiber 23-25/4 1 rst., Bjergvipstjert 7/5 1 trk., Ringdrossel 18/4 1, 19-21/4 1 og 29/4 3 rst., Rødtoppet fuglekonge 19/3-10/4 i alt 6 dage med 1-3, Pungmejse 19/5 1 rst., Pirol 30/5 1 sy og 2/6 1 rst., Stor tornskade 8+12/2 og 17/4 1 rst., Ravn bl.a. 20/1 9 rst., Gråspurv (meget lokalt hit) 30/3 6 og 31/3 1 rst., Gulirisk 22/4 1 trk. og 10/4-12/5 i alt 7 dage med 1-2 rst.+ 29/6 1 rst. og Karmindompap 17/5 – 5/6 i alt 7 dage med 1-2 syng. (mindst 6 ex.).